

บทที่ 1

บทนำ

ลำไยจัดเป็นไม้ผลกิ่งร้อนที่มีการปลูกเป็นการค้ากันมากในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา และจันทบุรี เป็นต้น และเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ ผลผลิตของลำไยมีการจำหน่ายทั้งในรูปของผลสด แห่แห้ง อบแห้ง และลำไยกระป๋อง ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศน่ายได้เข้าประเทศปีละหลายพันล้านบาทและมีแนวโน้มว่าจะมีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ จัดให้ลำไยเป็นไม้ผลยอดเยี่ยม (product champion) (พงษ์ศักดิ์ และคณะ, 2542) แต่อย่างไรก็ตามการผลิตลำไยตามธรรมชาติจะมีปัญหาการออกดอกและการติดผลไม่สม่ำเสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ พันธุ์ อุณหภูมิ ชาติอาหารพืช และสารควบคุมการเจริญเติบโต ลำไยเป็นพืชที่ต้องการอุณหภูมิต่ำเพื่อช่วยกระตุ้นการสร้างตาจากอาหารสะสมคาร์โบไฮเดรตที่กิ่ง ลำต้น และราก (รวี, 2540) ในช่วงที่มีอากาศไม่หนาวเย็นพอ มักทำให้ลำไยไม่ออกดอกหรือออกดอกน้อยมาก ในปัจจุบันได้มีการค้นพบว่าการใช้โพแทสเซียมคลอไรด์สามารถชักนำให้ลำไยออกดอกทั้งในและนอกฤดูได้ โดยวิธีการราดให้ทางดินรอบทรงพุ่มลำไย การพ่นให้ทางใบ และการฉีดเข้าลำต้น

ในการผลิตลำไยนั้นการจัดการภายในสวนของเกษตรกรจะส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตแตกต่างกันโดยพบว่าต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่จะเป็นต้นทุนแรงงานร้อยละ 45 ต้นทุนค่าปุ๋ยและค่าสารเคมีร้อยละ 32 อื่น ๆ อีกร้อยละ 22 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งผลตอบแทนของเกษตรกรได้จากคุณภาพ ปริมาณ และราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ในแต่ละปี (เบญจพรหม และคณะ, 2547) ในปัจจุบันการผลิตลำไยยังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากต้นที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งลำไยมีการออกดอกตามบริเวณปลายยอด และมีสัดส่วนของพื้นที่ในทรงพุ่มมากขึ้นตามอายุของต้น จึงมีทรงพุ่มทึบ และขนาดของต้นเพิ่มขึ้นทุกปี การควบคุมขนาดทรงพุ่มให้มีรูปแบบของโครงสร้างต้นไม่ให้ต้นใหญ่โตเกินไปนัก โดยควบคุมการแตกยอดใหม่อย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานภายในสวนสะดวกมากขึ้น และช่วยลดต้นทุนการใช้ไม้ค้ำยันกิ่งจำนวนมาก วิธีการตัดแต่งกิ่งยังมีผลต่ออาหารสะสมภายในต้น และทำให้มีการติดผลในปริมาณที่เหมาะสมกระจายทั่วทั้งต้น ผลผลิตที่ได้จึงมีคุณภาพดีกว่าต้นที่ไม่ได้รับการตัดแต่งกิ่ง

ดังนั้นจึงได้ศึกษาการจัดรูปแบบทรงต้นแบบต่าง ๆ กับต้นลำไยพันธุ์ดอตั้งแต่ระยะเริ่มปลูก จนถึงในระยะเวลาที่ต้นสามารถออกดอกติดผลได้ เพื่อศึกษาคุณภาพผลและผลผลิตที่ได้ และศึกษาวิธีการให้โพแทสเซียมคลอไรด์ในระดับความเข้มข้นต่าง ๆ ของการใช้ต่อดันที่จัดทรงต้นแบบระบบชิดเพื่อบ่งชี้การออกดอกติดผล เพื่อลดปัญหาการออกดอกไม่สม่ำเสมอ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการการผลิตลำไยที่เหมาะสมทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการปฏิบัติงานภายในสวนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงผลของการจัดรูปแบบทรงต้นแบบต่าง ๆ ของต้นลำไย และวิธีการให้โพแทสเซียมคลอไรด์ สำหรับบ่งชี้การออกดอกในต้นที่ได้รับการจัดทรงต้นแบบระบบชิดที่มีต่อการออกดอกติดผล ผลผลิต และคุณภาพของลำไย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อเพิ่มการออกดอกติดผลต่อพื้นที่การปลูกให้มากขึ้น และได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ
2. ใช้เป็นแนวทางในการตัดแต่งกิ่งลำไยให้ได้รูปทรงต้นที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานภายในสวน
3. ช่วยลดต้นทุนการปฏิบัติงานทางเขตรกรรมและการเก็บเกี่ยวผลผลิต เช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย และค่าสารเคมีทางการเกษตรที่ใช้ในการผลิตลำไย